

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lieta Nr. [..]

[..]
eAdrese

Lēmums

Rīgā, 17.03.2026.

Nr. 2-2.2/16

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1.] Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) saņēma Rīgas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldības) Centrālās administrācijas Datu aizsardzības un informācijas tehnoloģiju drošības centra (turpmāk – Centrs) 2025. gada 19. marta vēstuli¹ (turpmāk – Vēstule), kurā sniegta informācija par [..] (turpmāk – Skola) direktora pienākumu izpildītāja – [..] iespējams prettiesiski veikto [..] (turpmāk – Datu subjekts) personas datu apstrādi (aplūkošanu) Valsts izglītības informācijas sistēmā (turpmāk – VIIS).

Vēstulei tikai pievienota Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta (turpmāk – Departaments) 2025. gada 18. marta vēstule Nr. DIKS-25-1-dvip ar tās pielikumiem. No Departamenta sniegtas informācijas izriet, ka vairākas Skolas darbinieces, t.sk. [..], pēc Datu subjekta un Skolas darba tiesisko attiecību izbeigšanas 2022. gada 1. septembrī, savām personiskajām vajadzībām apstrādāja Datu subjekta personas datu VIIS.

No pievienotajiem auditācijas ierakstiem, konstatējams, ka [..] veica Datu subjekta personas datu iegūšanu (aplūkošanu) VIIS sekojošos datumos un laikos:

- 1.1) 2022. gada 4. septembrī plkst. 16.43 - 16.44;
- 1.2) 2022. gada 9. septembrī plkst. 15.59 - 16.08, 16.13., 16.42;
- 1.3) 2022. gada 20. septembrī plkst. 21.33;
- 1.4) 2022. gada 2. oktobrī plkst. 20.31;
- 1.5) 2022. gada 28. decembrī plkst. 17.10;
- 1.6) 2023. gada 30. martā plkst. 00.09;
- 1.7) 2023. gada 2. maijā plkst. 18.31 – 18.34;
- 1.8) 2023. gada 10. maijā plkst. 16.32 – 16.33;
- 1.9) 2023. gada 25. maijā plkst. 16.35;
- 1.10) 2023. gada 21. jūnijā plkst. 21.18;
- 1.11) 2023. gada 28. jūnijā plkst. 13.49;
- 1.12) 2023. gada 13. jūlijā plkst. 17.19;
- 1.13) 2023. gada 2. augustā plkst. 13.49;

¹ Centra vēstule Nr. [..] *Par personas datu aizsardzības pārkāpumu* ar pielikumiem (Inspekcijā saņemta un reģistrēta 2025. gada 20. martā ar Nr. 2-5.2/43)

- 1.14) 2023. gada 10. augustā plkst. 16.57;
- 1.15) 2023. gada 14. augustā plkst. 18.07;
- 1.16) 2023. gada 22. augustā plkst. 18.35;
- 1.17) 2023. gada 25. augustā plkst. 11.39;
- 1.18) 2023. gada 28. augustā plkst. 18.04;
- 1.19) 2023. gada 1. septembrī plkst. 14.15;
- 1.20) 2023. gada 5. septembrī plkst. 14.53;
- 1.21) 2023. gada 6. septembrī plkst. 16.28;
- 1.22) 2023. gada 7. septembrī plkst. 15.37;
- 1.23) 2023. gada 8. septembrī plkst. 15.35;
- 1.24) 2023. gada 11. septembrī plkst. 14.51;
- 1.25) 2023. gada 12. septembrī plkst. 16.18;
- 1.26) 2023. gada 13. septembrī plkst. 16.43;
- 1.27) 2023. gada 15. septembrī plkst. 14.53;
- 1.28) 2023. gada 22. septembrī plkst. 22.41 - 22.42;
- 1.29) 2023. gada 25. septembrī plkst. 15.26;
- 1.30) 2023. gada 26. septembrī plkst. 15.20, 15.27, 16.17;
- 1.31) 2023. gada 27. septembrī plkst. 17.20;
- 1.32) 2023. gada 28. septembrī plkst. 15.55 – 15.56;
- 1.33) 2023. gada 30. septembrī plkst. 15.32;
- 1.34) 2023. gada 2. oktobrī plkst. 12.54;
- 1.35) 2023. gada 3. oktobrī plkst. 16.54;
- 1.36) 2023. gada 4. oktobrī plkst. 16.21,
- 1.37) 2023. gada 6. oktobrī plkst. 13.05,
- 1.38) 2023. gada 9. oktobrī plkst. 14.36 un 16.11,
- 1.40) 2023. gada 10. oktobrī plkst. 12.39,
- 1.41) 2023. gada 11. oktobrī plkst. 15.01 – 15.02,
- 1.42) 2023. gada 12. oktobrī plkst. 13.04 un 16.56,
- 1.43) 2023. gada 13. oktobrī plkst. 15.45 -15.48, 17.16,
- 1.44) 2023. gada 16. oktobrī plkst. 14.43,
- 1.45) 2023. gada 17. oktobrī plkst. 14.42,
- 1.46) 2023. gada 19. oktobrī plkst. 16.04 – 16.07,
- 1.47) 2023. gada 20. oktobrī plkst. 13.21,
- 1.48) 2023. gada 24. oktobrī plkst. 14.00,
- 1.49) 2023. gada 25. oktobrī plkst. 12.11,
- 1.50) 2023. gada 26. oktobrī plkst. 12.14 un 17.05,
- 1.51) 2023. gada 27. oktobrī plkst. 13.55,
- 1.52) 2023. gada 30. oktobrī plkst. 17.26 – 31,
- 1.53) 2023. gada 31. oktobrī plkst. 19.39,
- 1.54) 2023. gada 1. novembrī plkst. 17.11,
- 1.55) 2023. gada 2. novembrī plkst. 18.46,
- 1.56) 2023. gada 3. novembrī plkst. 11.58
- 1.57) 2023. gada 6. novembrī plkst. 12.58 – 12.59, 16.35,
- 1.58) 2023. gada 7. novembrī plkst. 17.46 – 17.47,
- 1.59) 2023. gada 8. novembrī plkst. 17.30,
- 1.60) 2023. gada 9. novembrī plkst. 14.56,
- 1.61) 2023. gada 10. novembrī plkst. 16.23 un 16.35,
- 1.62) 2023. gada 13. novembrī plkst. 17.05,

- 1.63) 2023. gada 14. novembrī plkst. 15.57,
- 1.64) 2023. gada 16. novembrī plkst. 14.14 un 17.52;
- 1.65) 2023. gada 17. novembrī plkst. 22.38;
- 1.66) 2023. gada 21. novembrī plkst. 22.00;
- 1.67) 2023. gada 22. novembrī plkst. 15.28;
- 1.68) 2023. gada 23. novembrī plkst. 12.36;
- 1.69) 2023. gada 24. novembrī plkst. 22.07;
- 1.70) 2023. gada 27. novembrī plkst. 14.49 – 14.50;
- 1.71) 2023. gada 29. novembrī plkst. 14.49;
- 1.72) 2023. gada 30. novembrī plkst. 12.17 – 12.18;
- 1.73) 2023. gada 6. decembrī plkst. 11.46 – 11.47, 15.23;
- 1.74) 2023. gada 9. decembrī plkst. 16.14 – 16.15;
- 1.75) 2023. gada 11. decembrī plkst. 14.43;
- 1.76) 2023. gada 13. decembrī plkst. 16.01,
- 1.77) 2023. gada 14. decembrī plkst. 16.14. – 16.15,
- 1.78) 2023. gada 15. decembrī plkst. 11.22,
- 1.79) 2023. gada 18. decembrī plkst. 15.36,
- 1.80) 2023. gada 20. decembrī plkst. 17.03,
- 1.81) 2023. gada 22. decembrī plkst. 16.14 – 16.15,
- 1.82) 2023. gada 27. decembrī plkst. 14.38;
- 1.83) 2023. gada 29. decembrī plkst. 17.28 – 17.29,
- 1.84) 2024. gada 2. janvārī plkst. 16.18,
- 1.85) 2024. gada 4. janvārī plkst. 15.56 – 15.57,
- 1.86) 2024. gada 9. janvārī plkst. 11.49,
- 1.87) 2024. gada 11. janvārī plkst. 17.07,
- 1.88) 2024. gada 12. janvārī plkst. 16.34,
- 1.89) 2024. gada 18. janvārī plkst. 16.17, 16.30, 16.36, 16.55,
- 1.90) 2024. gada 20. janvārī plkst. 18.23,
- 1.91) 2024. gada 22. janvārī plkst. 14.16,
- 1.92) 2024. gada 23. janvārī plkst. 16.51,
- 1.93) 2024. gada 26. janvārī plkst. 15.57 – 16.00,
- 1.94) 2024. gada 29. janvārī plkst. 23.07 – 23.08,
- 1.95) 2024. gada 30. janvārī plkst. 15.40,
- 1.96) 2024. gada 1. februārī plkst. 17.22,
- 1.97) 2024. gada 8. februārī plkst. 16.18,
- 1.98) 2024. gada 16. februārī plkst. 14.26,
- 1.99) 2024. gada 20. februārī plkst. 17.50 – 17.51,
- 1.100) 2024. gada 22. februārī plkst. 14.53 – 14.54,
- 1.101) 2024. gada 26. februārī plkst. 12.08,
- 1.102) 2024. gada 4. martā plkst. 13.38 un 16.52,
- 1.103) 2024. gada 6. martā plkst. 12.53 – 12.54,
- 1.104) 2024. gada 11. martā plkst. 16.35,
- 1.105) 2024. gada 13. martā plkst. 14.12,
- 1.106) 2024. gada 19. martā plkst. 17.42,
- 1.107) 2024. gada 20. martā plkst. 17.18,
- 1.108) 2024. gada 21. martā plkst. 18.12,
- 1.109) 2024. gada 22. martā plkst. 16.55,
- 1.110) 2024. gada 25. martā plkst. 19.36;

- 1.111) 2024. gada 26. martā plkst. 14.00 un 18.22;
- 1.112) 2024. gada 28. martā plkst. 11.29 un 16.19 – 16.20;
- 1.113) 2024. gada 3. aprīlī plkst. 15.35;
- 1.114) 2024. gada 4. aprīlī plkst. 16.23,
- 1.115) 2024. gada 8. aprīlī plkst. 17.19,
- 1.116) 2024. gada 9. aprīlī plkst. 14.35,
- 1.117) 2024. gada 11. aprīlī plkst. 17.07,
- 1.118) 2024. gada 15. aprīlī plkst. 22.49,
- 1.119) 2024. gada 20. aprīlī plkst. 12.18,
- 1.120) 2024. gada 29. aprīlī plkst. 23.15,
- 1.121) 2024. gada 30. aprīlī plkst. 13.17,
- 1.122) 2024. gada 2. maijā plkst. 17.42,
- 1.123) 2024. gada 3. maijā plkst. 19.27;
- 1.124) 2024. gada 8. maijā plkst. 23.34,
- 1.125) 2024. gada 13. maijā plkst. 17.49,
- 1.126) 2024. gada 15. maijā plkst. 22.48,
- 1.127) 2024. gada 22. maijā plkst. 15.04,
- 1.128) 2024. gada 28. maijā plkst. 16.38,
- 1.129) 2024. gada 31. maijā plkst. 17.48,
- 1.130) 2024. gada 4. jūnijā plkst. 17.37,
- 1.131) 2024. gada 7. jūnijā plkst. 18.34 – 18.36,
- 1.132) 2024. gada 10. jūnijā plkst. 20.16,
- 1.133) 2024. gada 14. jūnijā plkst. 20.21,
- 1.134) 2024. gada 21. jūnijā plkst. 13.48,
- 1.135) 2024. gada 25. jūnijā plkst. 15.58,
- 1.136) 2024. gada 27. jūnijā plkst. 12.58,
- 1.137) 2024. gada 30. jūnijā plkst. 15.45,
- 1.138) 2024. gada 9. jūlijā plkst. 16.42,
- 1.139) 2024. gada 19. jūlijā plkst. 14.47,
- 1.140) 2024. gada 26. jūlijā plkst. 10.32 – 10.33,
- 1.141) 2024. gada 6. augustā plkst. 19.32,
- 1.142) 2024. gada 11. augustā plkst. 16.53,
- 1.143) 2024. gada 20. augustā plkst. 18.21;
- 1.144) 2024. gada 21. augustā plkst. 20.28,
- 1.145) 2024. gada 27. augustā plkst. 09.18,
- 1.146) 2024. gada 31. augustā plkst. 11.43,
- 1.147) 2024. gada 1. septembrī plkst. 17.54,
- 1.148) 2024. gada 3. septembrī plkst. 14.22,
- 1.149) 2024. gada 5. septembrī plkst. 18.33,
- 1.150) 2024. gada 10. septembrī plkst. 17.36
- 1.151) 2024. gada 19. septembrī plkst. 18.44;
- 1.152) 2024. gada 29. oktobrī plkst. 13.34;
- 1.153) 2024. gada 13. novembrī plkst. 13.43 – 13.44;
- 1.154) 2024. gada 16. decembrī plkst. 20.33;
- 1.155) 2024. gada 27. decembrī plkst. 16.22;
- 1.156) 2025. gada 3. janvārī plkst. 16.26;
- 1.157) 2025. gada 10. janvārī plkst. 13.30;
- 1.158) 2025. gada 11. janvārī plkst. 17.02;

- 1.159) 2025. gada 28. janvārī plkst. 17.44;
 1.160) 2025. gada 4. februārī plkst. 12.24;
 1.161) 2025. gada 18. februārī, plkst. 13.29.

[2.] Nolūkā pārliecināties par Datu subjekta veiktās datu apstrādes tiesiskumu un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu un 5. panta pirmās daļas 1. punktu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas² (turpmāk – Datu regula) 57. panta 1. punkta a) un h) apakšpunktu un 58. panta 1. punkta a), d), e) apakšpunktu tika veiktas turpmākās darbības un noskaidrota sekojošā informācija.

[2.1.] 2025. gada 16. aprīlī tika uzsākta pārbaudes lieta Nr. [...] par Skolas VIIS lietotājas [...] veiktās Datu subjekta personas datu apstrādes (aplūkošanas) VIIS atbilstību Datu regulas prasībām.

[2.2.] Inspekcija vērsās pie Centra, Skolas un Departamenta ar pieprasījumu³ savas kompetences ietvaros sniegt pārbaudei nepieciešamu informāciju, tostarp, par veiktās Datu subjekta personas datu apstrādes nolūku un tiesisko pamatu, iespējamā datu aizsardzības pārkāpuma raksturu un cēloni, kā arī Skolas veiktajiem datu aizsardzības pasākumiem.

[2.3.] Skola sniedza savus paskaidrojumus 2025. gada 19. maija vēstulē Nr. [...] ⁴, norādot, ka [...] 2021. gada [...] tika pieņemta direktora pienākuma izpildītāja amatā.

Skolai un Skolas amatpersonām un darbiniekiem ir saistoši 2022. gada 28. decembra Rīgas valstspilsētas pašvaldības iekšējie noteikumi Nr. RD-22-60-nti “Darbinieku un amatpersonu privātuma noteikumi”, 2023. gada 5. jūlija Pašvaldības iekšējie noteikumi Nr. RD-23-40-nti “Personas datu aizsardzības noteikumi”, VIIS lietošanas noteikumi. Darbinieki paraksta Saistību rakstu, kurā apņemas ievērot VIIS lietošanas noteikumus.

Skola apstiprināja, ka darba tiesiskās ar Datu subjektu tika izbeigtas 2022. gada 31. augustā.

Skola norādīja, ka [...] atrodas attaisnotā prombūtnē, tāpēc nav iespējams no viņas iegūt paskaidrojumus par minētajām darbībām VIIS, un attiecīgi izdarīt secinājumus par motīviem un tiesisku pamatu. Skolas rīcībā nav informācijas par to, kādam nolūkam varētu būt veikta datu apstrāde.

[2.4.] Inspekcija vērsās ar informācijas pieprasījumu pie VIIS uzturētāja – Izglītības un zinātnes ministrijas ⁵ (turpmāk – Ministrija), un saņēma Ministrijas atbildi⁶.

Ministrija norādīja, ka piekļuves tiesības VIIS [...] tikai piešķirtas 2021. gada 24. augustā pēc pieprasījuma, lai [...] veiktu iestādes (Skolas) vadītāja pienākumus.

Ministrija apstiprināja, ka šajā lēmumā [1]. punktā norādītajos datumos un laikos [...] pieslēdzas un atvēra Personas sadaļu, kurā bija iespējams aplūkot šādus Datu subjekta personas datus: *personas kods, vārds, uzvārds, dzimšanas datums, dzimums, pilsonības valsts un statuss valstī, pazīme vai ir nepieciešams pieprasīt informāciju Sodu reģistram, informācija par darba tiesisko attiecību nodibināšanas un izbeigšanas datumu izglītības iestādē, izglītības iestādes nosaukums, informācija par personas amatiem izglītības iestādēs – amata nosaukums, iestādes nosaukums, amata sākuma un beigu termiņš.*

[2.5.] Inspekcija, izvērtējot Skolas un Ministrijas sniegto informāciju, 2025. gada 14. novembra vēstulē⁷ aicināja [...] izteikt savu viedokli un sniegt savus paskaidrojumus Lietā.

[2.6.] [...] sniedza savus paskaidrojumus 2025. gada 1. decembra atbildes vēstulē⁸ (turpmāk – Atbildes vēstule).

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (2018. gada 27. aprīlis) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

³ Inspekcijas 2025. gada 16. aprīļa vēstule Nr. [...] N Par pārbaudes uzsākšanu un informācijas pieprasījumu

⁴ Inspekcijā saņemta un reģistrēta 2025. gada 20. maijā ar Nr. [...]

⁵ Inspekcijas 2025. gada 16. aprīļa vēstule Nr. [...] Par informācijas pieprasījumu

⁶ Ministrijas 2025. gada 11. maija vēstule Nr. [...] (Inspekcija reģistrēta 2025. gada 12. maijā ar Nr. [...])

⁷ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [...] N Par informācijas pieprasījumu

⁸ Inspekcijā saņemta un reģistrēta 2025. gada 2. decembrī ar Nr. 2-4.2/[...]

[3.] Administratīvā akta adresāta viedokļa noskaidrošanas procesā Inspekcija konstatē turpmāko.

[..] paskaidroja, ka informāciju par Datu subjektu VIIS skatījās tikai darba vajadzībām, kā to paredz 2021. gada 11. augusta Darba līguma Nr. [..] 2.1. punkts un Amata apraksta 12.6 punkts. Ministru kabineta 2019. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 276) informācija par bijušajiem darbiniekiem nav noslēgta, un nekas nav atrunāts par aizliegumiem. Informācija bija nepieciešama sakarā ar sistemātisko Skolas reputācijas graušanu no Datu subjekta puses, organizējot sūdzības uz dažādām iestādēm, rakstot Skolas nomelnojošus komentārus sociālajos tīklos, kā rezultātā Skola pazaudēja vairākus skolotājus, kā arī daudzi izglītojamie nomainīja skolu, tādējādi bija pārkāpti Darba likums un Izglītības likums. [..] apliecināja, ka visa viņas darbība veltīta Skolas attīstībai, līdz ar to viņai bija svarīgi pārliecināties, ka Datu subjektam ir darbs, viņa ir aizņemta un tādējādi nekaitēs Skolas darbam un reputācijai. Līdz ar to, Datu subjekta personas datus VIIS aplūkoja ar mērķi aizsargāt Skolas intereses un drošību, kas ir svarīgs izglītības iestādes vadītāja darba pienākums, pamatojoties uz Datu regulas 6. panta 1. punktā f) apakšpunktā noteikto tiesisko pamatu – Skolas leģitīmo interešu tiesību aizsardzībai.

[..] norādīja, ka pārsteigta par VIIS auditācijas pierakstos minēto piekļuves reižu skaitu, jo nav skatījusies Datu subjekta datus tik daudz reižu. Vērsa uzmanību, ka viņas prombūtnes laikā [..] pildīja Skolas direktora pienākumus, viņai bija pieeja gan datoram, gan [..] kabinetam, jo bieži aizvietoja viņu jau no 2022. gada jūnija, ka tas varētu būt iemesls tik daudz piekļuves reizēm VIIS sistēmā no viņas konta, un iespējams [..] bija ļaunprātīgs nolūks kaitēt un diskriminēt [..].

[..] apliecināja, ka nevienam nedeļa uzdevumu apstrādāt Datu subjekta personas datus VIIS, informācija netika nodota trešajām personām, dati netika kopēti, lejuplādēti, izdrukāti vai izmantoti ārpus mērķa.

[..] ieskatā Datu subjekta personas datu aplūkošana VIIS notika ar skaidru leģitīmu mērķi, jo piekļuve notika tikai darba pienākumu ietvaros, balstās uz Datu regulas 6. panta 1. punkta f) apakšpunktā noteikto tiesisko pamatu, bija nepieciešama un samērīga, tika ievērots datu minimizēšanas princips – aplūkoti tikai tie dati, kas nepieciešami konkrētā darba pienākuma izpildei.

Vienlaikus [..] nožēlo, ka apskatījās Datu subjekta datus VIIS, neizprotot visas juridiskās prasības. Šajā sakarā tika apmeklēti kursi par personas datu aizsardzību izglītības sistēmā.

[4.] Ievērojot šā lēmuma [1.-3.] punktā konstatēto, Inspekcija secina turpmāko.

[4.1.] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Datu regula, Datu likums un citi normatīvie akti.

Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 1) un 2) apakšpunktu "personas dati" ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu⁹ fizisku personu¹⁰, savukārt "apstrāde" ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība¹¹ vai darbību kopums, kas pilnībā vai daļēji veiktas ar automatizētiem līdzekļiem¹², kā arī darbības ar tādiem personas datiem, kuri veido vai ir paredzēti, lai veidotu, daļu no kartotēkas¹³.

⁹ Identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem

¹⁰ datu subjekts

¹¹ Piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darot tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana

¹² Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem, piemēram, izmantojot informācijas tehniskās sistēmas.

¹³ Jebkurš strukturēts personas datu kopums, kas ir pieejams saskaņā ar konkrētiem kritērijiem, neatkarīgi no tā, vai datu kopums ir centralizēts, decentralizēts vai izkliedēts, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju.

Tādejādi Datu subjekta - *personas kods, vārds, uzvārds, dzimšanas datums, dzimums, pilsonības valsts un statuss valstī, pazīme vai ir nepieciešams pieprasīt informāciju Sodu reģistram, informācija par darba tiesisko attiecību nodibināšanas un izbeigšanas datumu izglītības iestādē, izglītības iestādes nosaukums, informācija par personas amatam izglītības iestādēs – amata nosaukums, iestādes nosaukums, amata sākuma un beigu termiņš* - ir uzskatāmi par personas datiem Datu regulas 4. panta 1) apakšpunkta izpratnē, savukārt [...] veiktā aplūkošana, izmantojot VIIS sistēmu, ir uzskatāma par datu apstrādi Datu regulas 4. panta 2) apakšpunkta izpratnē.

[4.2.] Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 7) apakšpunktu par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis¹⁴. Konkrētajā gadījumā attiecībā uz personas datu apstrādes darbībām (aplūkošanu), ko [...], izmantojot Skolas piešķirtas piekļuves tiesības VIIS, veica ar amatu pienākumu veikšanu nesaistītajos nolūkos, par pārzini atzīstama – [...].

[4.3.] Atbilstoši Datu regulas 5. panta 2. punktam pārzinim ir pienākums veikt datu apstrādi atbilstoši Datu regulas 5. pantā minētajiem datu apstrādes pamatprincipiem¹⁵ un Datu regulas 6. pantā noteiktajam tiesiskajam pamatam¹⁶. Atbilstoši Datu likuma 25. pantam datu apstrāde ir atļauta, ja ir vismaz viens no Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktajiem pamatiem.

Minētais nozīmē, tikai ievērojot Datu regulas 5. pantā norādītos pamatprincipus un pastāvot kādam no Datu regulas 6. panta 1. punktā norādītajiem tiesiskajiem pamatiem, personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku. Turpretim, ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, pārziņa veiktā personas datu apstrāde nav atbilstoša Datu regulas prasībām un to nedrīkst veikt.

Izglītības likuma 14. panta 30) punktā noteikts, ka Ministru kabinets nosaka VIIS saturu un uzturēšanas un aktualizācijas kārtību; savukārt 15. panta 3) punkts paredz, ka Ministrija nodrošina VIIS uzturēšanu un aktualizāciju. Ministru kabineta 2019. gada 25. jūnija noteikumu Nr. 276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi) 2. punktā noteikts, ka VIIS ir valsts informācijas sistēma, kuras darbības mērķis ir nodrošināt valsts, pašvaldību un *izglītības iestāžu funkciju īstenošanu izglītības jomā*, kā arī psihologu profesionālās darbības izvērtēšanas un uzraudzības jomā.

MK noteikumu 66. un 67. pants noteic, ka lietotāja tiesības VIIS piešķir Ministrija, kā VIIS pārzinis, atbilstoši ārējos normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām un nepieciešamās informācijas apjomam, kā arī pamatojoties uz rakstisku pieprasījumu, kurā norāda lietotāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, iestādi, ar kuru sistēmas lietotājs ir darba tiesiskajās attiecībās, kontaktālrūņa numuru un e-pasta adresi, kā arī *darba pienākumus, kuru veikšanai nepieciešama pieeja sistēmai*.

Ministrijas iekšējie noteikumu Nr. 1-6e/20/3 "Informācijas sistēmu lietošanas noteikumi"¹⁷ (turpmāk - IS lietošanas noteikumi) 5. punkts noteic, ka tie attiecas uz visām Ministrijas informācijas sistēmām, tāpat arī uz VIIS; šo noteikumu 4. punkts paredz, ka IS lietotāji, kas nav Ministrijas nodarbinātie, iepazīstas un apņemas ievērot šos noteikumus vai atsevišķi izstrādātos IS lietošanas noteikumus, kā arī paraksta apliecinājumu (saistību raksts, iesniegums) [...]. Saskaņā ar IS lietošanas noteikumu 9. punktu IS lietotājam ir tiesības izmantot piešķirtos IS informācijas resursus tikai *darba vai amata pienākumu veikšanai*; 11.2. punkts paredz IS lietotāja pienākumu *pārliedzināties par paredzēto personas datu apstrādes darbību likumīgumu un rīcības tiesisko ietvaru pirms personas datu apstrādes uzsākšanas, nodrošinot datu apstrādi tikai atbilstoši mērķim un tam nepieciešamajā apjomā, kā arī veikt tikai tādas darbības, kas atbilst amata pienākumiem un tam uzdotajiem uzdevumiem attiecībā uz attiecīgo apstrādi*.

¹⁴ fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūras, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...]

¹⁵ a) "likumīgums, godprātība un pārredzamība", b) "nolūka ierobežojumi"; c) "datu minimizēšana", d) "precizitāte"; e) "glabāšanas ierobežojumi"; f) "integritāte un konfidencialitāte".

¹⁶ piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana.

¹⁷ <https://www.izm.gov.lv/lv/media/5014/download?attachment>

No minētā izriet, ka piekļuve VIIS esošajiem personas datiem ir piešķirta funkcionāli ierobežotam nolūkam, proti, lai nodrošinātu konkrētu izglītības iestādes funkciju izpildi izglītības jomā. Tādējādi personas datu aplūkošana sistēmā ir pieļaujama tikai tad, ja tā ir tieši saistīta ar amata pienākumu veikšanu.

[4.4] Lietā tika noskaidrots, ka piekļuves VIIS [...] tikai piešķirtas noteiktu iesniegumā uzskaitīto darba pienākumu veikšanai¹⁸ kā Skolas direktora pienākumu izpildītājam. Attiecīgi personas datu iegūšana no sistēmas varētu tikt uzskatīta par tiesisku tikai tad, ja tā būtu veikta šo darba pienākumu izpildes ietvaros.

Lai gan [...] savos paskaidrojumos norāda, ka Datu subjekta personas datu aplūkošana VIIS tika veikta darba pienākumu ietvaros, atsaucoties uz darba līguma un amata apraksta normām, šādam apgalvojumam Lietā iegūtie pierādījumi nesniedz pamatu.

No [...] sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka Datu subjekta personas datu aplūkošanas mērķis bija pārliecināties par to, vai Datu subjektam ir nodarbinātība citā izglītības iestādē un vai viņa ir “aizņemta”, lai nekaitētu Skolas reputācijai. [...] paskaidrojumos arī norāda uz konfliktu ar Datu subjektu, kurš, esot sistemātiski vērsies dažādās iestādēs ar sūdzībām un publiski kritizējis Skolas darbību. Līdz ar to secināms, ka datu aplūkošanas iemesls bija saistīts ar [...] subjektīvo attieksmi pret bijušo darbinieku un vēlmi noskaidrot informāciju par viņas turpmāko profesionālo darbību.

Vienlaikus lietā konstatēts, ka darba tiesiskās attiecības starp Skolu un Datu subjektu tika izbeigtas jau 2022. gada 31. augustā. Pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas Datu subjekts vairs nebija Skolas nodarbinātais, un Skolai vairs nebija pienākuma vai tiesiska pamata veikt darbības, kas saistītas ar šīs personas nodarbinātības administrēšanu.

Kā jau bija minēts iepriekš, VIIS tiek izmantota (un attiecīgi piekļuve tiek piešķirta) konkrētajam nolūkam - lai nodrošinātu konkrētu izglītības iestādes funkciju izpildi izglītības jomā. Tādējādi personas datu aplūkošana sistēmā ir pieļaujama tikai tad, ja tā ir tieši saistīta ar konkrētu darba uzdevumu vai amata pienākumu izpildi. Datu subjekta nodarbinātības statusa noskaidrošana pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas, lai pārliecinātos, vai persona varētu vai nevarētu turpināt kaitēt Skolas interesēm, nav uzskatāma par darbību, kas saistīta ar Skolas funkciju izpildi izglītības jomā.

Papildus lietā konstatēts, ka piekļuve Datu subjekta personas datiem VIIS notikusi vairākkārt – kopumā 160 epizodēs vairāku gadu laikā. Šāds piekļuves biežums nav objektīvi nepieciešams kāda konkrēta darba uzdevuma izpildei un norāda uz sistemātisku personas datu pārbaudi bez tiešas saiknes ar konkrētu amata pienākumu. Minētais liecina, ka datu apstrāde nav veikta konkrēta darba uzdevuma izpildes ietvaros, bet gan ar mērķi iegūt informāciju par konkrētu personu ārpus darba funkciju nodrošināšanas.

Inspekcija kritiski vērtē [...] izteikto pieņēmumu, ka piekļuves Datu subjekta personas datiem VIIS varētu būt veicis cits darbinieks – [...], aizvietojot viņu. [...] nav iesniegusi nekādus pierādījumus, kas apstiprinātu šādu apstākļu esamību vai liecinātu, ka piekļuve VIIS kontam būtu notikusi bez viņas ziņas vai kontroles. Turklāt no IS lietošanas noteikumiem izriet, ka informācijas sistēmas lietotājam ir pienākums nodrošināt piešķirto autentifikācijas līdzekļu drošu izmantošanu un neizpaušanu. Proti, minēto noteikumu 10. punkts paredz IS lietotāja pienākumu nekavējoties ziņot atbalsta dienestam, ja rodas aizdomas, ka autentifikācijas rīku ir uzzinājusi vai ieguvusi cita persona. Savukārt 12.6. punkts aizliedz IS lietotājam izpaust lietotājvārdu (identifikatoru) un paroli, bet 13. punkts nosaka, ka IS lietotājs ir personīgi atbildīgs par visām darbībām, kas veiktas, izmantojot viņam piešķirto identifikatoru un autentifikācijas rīku, kā arī par zaudējumiem, kas radušies, neievērojot informācijas sistēmu drošības prasības. Lietā nav konstatēts, ka [...] būtu informējusi atbalsta dienestu vai sistēmas

¹⁸ nodrošina informācijas ievadi par izglītojamiem, studentiem, pedagogiem un tehniskajiem darbiniekiem, iestādes mācību plāna vai izglītības statistikas pārskatu ievadi; nodrošina informācijas ievadi par akadēmisko personālu; pārzina izglītības iestādes darbību (iestādes datu skatītāja loma ar tarifāciju)

pārzini par iespējamu nesankcionētu piekļuvi viņas lietotāja kontam vai autentifikācijas rīku izmantošanu no trešās personas puses. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka piekļuves Datu subjekta personas datiem VIIS būtu veiktas citas personas vārdā vai bez [...] ziņas. Ņemot vērā minēto, Inspekcija secina, ka darbības VIIS, kas veiktas, izmantojot [...] piešķirto lietotāja identifikatoru un autentifikācijas rīku, ir uzskatāmas par [...] veiktām darbībām, un par to tiesiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām atbildīga ir pati [...].

[4.5] Attiecībā uz paskaidrojumos norādīto Datu regulas 6. panta 1. punkta f) apakšpunktā paredzēto tiesiskā pamata piemērošanu [...] veiktajai datu apstrādei, Inspekcija norāda, ka atbilstoši šim pamatam, personas datu apstrāde ir tiesiska, ja tā ir nepieciešama pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai, izņemot gadījumus, kad datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības ir pārkāptas par šādām interesēm. Vienlaikus Datu regulas 6. panta 1. punkta pēdējā teikumā ir skaidri noteikts, ka šis tiesiskais pamats *nav piemērojams personas datu apstrādei, ko veic publiskās iestādes, pildot savus uzdevumus*.

Skola, kas ir Pašvaldības dibināta vispārējās izglītības iestāde, ir uzskatāma par publisku iestādi, kura īsteno normatīvajos aktos noteiktās funkcijas izglītības jomā. Attiecīgi Skola, nodrošinot izglītības procesa organizēšanu un ar to saistīto administratīvo darbību, rīkojas publisko tiesību ietvaros un pilda tai ar normatīvajiem aktiem uzticētos uzdevumus. Līdz ar to personas datu apstrāde, ko Skolas vārdā veic tās amatpersonas vai darbinieki, izmantojot piešķirtās piekļuves valsts informācijas sistēmām, ir uzskatāma par datu apstrādi, kas notiek publiskās iestādes funkciju izpildes ietvaros. Šādos gadījumos personas datu apstrādei nav piemērojams Datu regulas 6. panta 1. punkta f) apakšpunktā paredzētais tiesiskais pamats.

Datu apstrādei, kas veikta personiska konflikta kontekstā un pārkāpjot piešķirtas piekļuves apjomu, nevar tikt kvalificēta kā Skolas vai [...] leģitīma interese aplūkot VIIS informāciju par Datu subjektu. Jautājumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām vai savstarpējiem konfliktiem, risināmi Skolas iekšējos un ārējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā vai savstarpējā sarunu ceļā, nevis pārbaudot informāciju valsts informācijas sistēmās.

Turklāt amatpersonai, kurai ir piešķirtas piekļuves tiesības informācijas sistēmai amata pienākumu veikšanai, ir pienākums izmantot šo piekļuvi tikai tādā apjomā un nolūkā, kāds izriet no tās amata pienākumiem. Personas datu aplūkošana personisku interešu apmierināšanai neatbilst godprātīgas un tiesiskas datu apstrādes principam.

Līdz ar to [...] rīcība, veicot Datu subjekta personas datu aplūkošanu VIIS bez tiesiska pamata un nesaistīti ar amata pienākumu izpildi, neatbilst Datu regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajam principam, ka personas dati jāapstrādā likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā, tādējādi konstatējams minētā principa pārkāpums.

Tāpat Personas datu aplūkošana sistēmā personisku interešu apmierināšanai ir pretrunā arī Datu regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajam nolūka ierobežojuma principam, jo VIIS esošie dati tiek izmantoti citam nolūkam nekā tam, kādam tie tika vākti un padarīti pieejami VIIS lietotājiem.

[4.6.] Tādējādi Inspekcija konstatē, ka [...] šā lēmuma [1.] norādītajos datumos un laikos, apstrādājot (apskatot) Datu subjekta šā lēmuma [2.4.] apakšpunktā minētos personas datus VIIS, ir veikusi datu apstrādi, pārkāpjot Datu regulas 5. panta 1. punkta a), b) apakšpunktā noteiktos personas datu apstrādes pamatprincipus un bez Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktā tiesiskā pamata.

[5.] Datu regulas 58. panta 2. punkta b) apakšpunkts paredz Inspekcijas pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti Datu regulas noteikumi. Datu likuma 23. pantā noteikts, ka Inspekcija, pieņemot Datu regulas 58. pantā noteiktos lēmumus, piemēro Administratīvā procesa likumu. Ievērojot minēto un to, ka [...] darbībās ir konstatēti Datu regulas noteikumu pārkāpumi, Inspekcijai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību.

[5.1.] Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija ir konstatējusi, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, ņemot vērā to, ka pārkāpuma rezultātā ietekmēti valsts informācijas sistēmā esošie dati, to ir veikusi amatpersona, tātad profesionāls, kuram īpaši jāgādā par personas datu aizsardzību.

Tāpat konkrētajā gadījumā administratīvais akts ir piemērots līdzeklis mērķa sasniegšanai, jo sekmē [...] izpratni par savas rīcības neatbilstību un novērš līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

[5.2.] Inspekcijai saskaņā ar APL 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kas varētu būt nelabvēlīgs adresātiem, iestādei (konkrētajā gadījumā Inspekcija) ir nepieciešams noskaidrot un izvērtēt adresātu viedokli un argumentus šajā lietā. Adresāts (..) Atbildes vēstulē sniedza savus paskaidrojumus lietā un tie ir ņemti vērā, pieņemot lēmumu.

[5.3.] Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir uzskatāms par saudzīgāku, jo Inspekcija konkrētajā gadījumā ir ņēmusi vērā [...] norādīto, ka ar Datu subjekta datiem netika izdarītas papildu darbības un/vai apstrādes (lejuplāde, izdruka, nodošana trešajām personām).

Ievērojot minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 4. panta 7) apakšpunktu, 5. panta 1. punkta a), b) apakšpunktu, 6. panta 1. punktu, kā arī 58. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Datu likuma 23. pantu un APL 63. panta pirmās daļas 2. punktu, **nolemj izteikt [...] rājienu.**

[6.] Saskaņā ar APL 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Dokumentu paziņo uz oficiālo elektronisko adresi Oficiālās elektroniskās adreses likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā, ja adresātam ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts. Dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 79. panta pirmo daļu un Datu likuma 24. panta pirmo daļu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Datu valsts inspekcijas direktoram.

Direktora vietniece

L. Dilba

[..]